

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoE/36/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2215207134
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anton Jaček
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2215207134.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Anton Jaček a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Eva Behranová, v exekučnej veci v prospech oprávneného: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, proti povinnému: V. O., nar. XX.XX.XXXX, adresa V., V. XXX/XX, pre vymoženie 1.930,48 Eur s príslušenstvom, o žiadosti súdneho exekútora: JUDr. Pavel Halás, so sídlom Bratislava, Popradská 70, pod sp. zn. EX 3933/15, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, na odvolanie oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 9. decembra 2016, č. k. 14Er/403/2015-38, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

2. Rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (ďalej tiež „EP“), § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, ods. 4 písm. r), ods. 5, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej tiež „OZ“), ako i ustanoveniami smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Vecne súd prvej inštancie argumentoval tým, že exekučným titulom v predmetnej veci je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná, a.s., sp. zn. IA-C/0314/2684 zo dňa 10.6.2014. Vymáhaný nárok vznikol zo zmluvy o úvere uzatvorenej medzi právnym predchodcom oprávneného - Poštová banka, a.s. a povinným dňa 20.6.2012. Právny vzťah účastníkov tejto zmluvy posúdil ako spotrebiteľský, na ktorý je treba aplikovať všeobecnú úpravu spotrebiteľských zmlúv v zmysle ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zistil, že súčasťou zmluvy o úvere boli Všeobecné obchodné podmienky pre úver, ktoré v ods. 10.2.2 obsahujú rozhodcovskú doložku. Dospel k záveru, že rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber, vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami, pričom v zmysle jej znenia sa vopred vzdal práva výberu, kde sa budú možné spory medzi stranami riešiť. Povinný mal len možnosť zmluvu ako celok odmietnuť, alebo podrobiť sa všetkým úverovým podmienkam, a teda aj tomu, že prípadný spor sa bude riešiť v rozhodcovskom konaní. Predmetná rozhodcovská doložka je preto neprijateľná neplatná. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

3. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený a domáhal sa ním, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zmenil tak, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bude vyhovené, alternatívne, aby napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V písomných dôvodoch

odvolania namietal, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a účastníkovi konania - oprávnenému sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Uviedol, že exekučný súd prekročil zákonné limity pre skúmanie žiadosti o vydanie poverenia podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a nebol príslušný konať ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku. O platnosti rozhodcovskej doložky rozhoduje rozhodcovský súd, a preto prekážka rozsúdenej veci bráni tomu, aby bola opätovne posúdená. Oprávnený namietal, že rozhodcovská doložka bola naformulovaná a dojednaná na základe splnenia zákonnej povinnosti banky podľa § 93b zákona o bankách. Ďalej namietal nesprávnu aplikáciu § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a porušenie § 215 CSP. Z dôvodu absencie akýchkoľvek dôkazov pre právne závery v rozhodnutí je nezákonné skúmať platnosť rozhodcovskej doložky a konštatovať, že spôsobila hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach ku škode spotrebiteľa bez uvedenia, v čom má údajná nerovnováha spočívať. Exekučný súd nijako neskúmal vôľu povinného a teda nebol preukázaný jej nedostatok pri uzatváraní rozhodcovskej doložky, ale rovno ju označil za neplatnú, nerešpektujúc princíp zmluvnej slobody. Ak by zmluva neobsahovala rozhodcovskú doložku, súd sa nevyjadril, akým iným spôsobom by si slabšia strana svoj osud v závažnej veci, akou by bol prípadný neskorší proces, dokázala náležite naplánovať. Rozhodcami pôsobiacimi v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom sú pritom výhradne odborne spôsobilé a bezúhonné fyzické osoby s právnickým vzdelaním, pochádzajúce z geograficky rôznych oblastí Slovenskej republiky, čo zabezpečuje prinajmenšom rovnakú úroveň ochrany práv sporových strán, dlžníka ako spotrebiteľa nevynímajúc. Poukázal na nález Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 171/06 z 5. apríla 2007, podľa ktorého ak odvolací súd v rozpore s právnym názorom vysloveným v jeho rozhodnutí potvrdí rozsudok súdu prvého stupňa z iného právneho dôvodu ako prvostupňový súd na základe skutkových zistení, ktoré neboli predmetom dokazovania, rozhodol tak v rozpore so zásadou dvojinstančnosti. Namietal, že konštruovaním nového skutkového stavu bez účasti oprávneného súd odňal oprávnenému možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a skutkovému stavu. Exekučný súd pri skúmaní žiadosti o udelenie poverenia vykonával samostatne nové dokazovanie skutkového stavu, pričom oprávnený nemal možnosť sa k takto vykonávaným dôkazom a k novovytvorenému skutkovému stavu vyjadriť. O.s.p., ani Exekučný poriadok a ani zákon o rozhodcovskom konaní neposkytujú pritom žiadnu oporu pre záver, že by exekučný súd mohol vo vzťahu k rozhodcovského rozsudku rozhodovať ako súd, konajúci vo veci samej a teda napríklad vykonať vo veci samej dokazovanie alebo rozsudok zrušiť či zmeniť jeho výrok. Poukázal na nález Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 499/2012, podľa ktorého, ak exekučný súd pri rozhodovaní o vydaní poverenia podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vykoná iné dôkazy než tie, ktoré sú výslovne uvedené v citovanom ustanovení (exekučný titul, návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o vydanie poverenia), ako aj v prípadoch, keď exekučný súd na ťarchu oprávneného reviduje skutkový stav, na ktorom je založený exekučný titul, je povinný dať oprávnenému možnosť sa k takto vykonaným dôkazom a takto novo vytvorenej procesnej situácii vyjadriť. K aplikácii sekundárneho práva európskej únie súdom prvého stupňa uviedol, že smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Vzhľadom na uvedené nie je možné záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky oprieť o smernicu EHS č. 93/13/EHS. Pokiaľ by súd uvažoval o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, nie je možné brať do úvahy ani judikatúru ESD, nakoľko táto judikatúra vzťahujúca sa na rozhodcovské doložky všeobecne, alebo rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách, nie je voči jednotlivcom, a teda ani voči účastníkom tohto konania, bezprostredne záväzná. Judikatúra Najvyššieho súdu Českej republiky zdôrazňuje hranice absolútnej ochrany spotrebiteľa, ako aj odmietnutie poskytnutia právnej ochrany ľahkomyselnosti a nezodpovednosti (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. N23 Cdo 1201/2009 z 29.06.2010, uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23 Cdo 4895/2009 z 28.04.2010. V odvolaní tiež vytkol súdu prvého stupňa porušenie princíp právnej istoty a legitímnych očakávaní, keď exekučné súdy v skutkovo a právne obdobných veciach poverenie vydávajú aj zamietajú. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 23/2013, v ktorom ústavný súd uviedol, že hoci účelom exekučného práva je aj ochrana povinného pred nadmernými zásahmi prostriedkami núteného výkonu rozhodnutia, určite ním nie je ochrana fyzickej osoby z titulu jej spotrebiteľskej pozície. V exekučnom konaní nezohráva fakt, že povinný bol v základnom konaní charakterizovaný ako spotrebiteľ, žiadnu právne významnú úlohu. Poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorými boli zrušené uznesenia okresných súdov, ktorými bola zamietnutá žiadosť o udelenie poverenia v obdobných veciach. Skúmanie materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu, ktorým je rozhodcovské rozhodnutie, má svoje limity, ktorými sú predmet skúmania, ktorým je rozhodcovský rozsudok v rozsahu § 40 ods. 1 písm. a)

a b) zákona o rozhodcovskom konaní, to znamená, že predmetom skúmania je plnenie vyplývajúce z rozhodcovského rozhodnutia, teda nie okolnosti, ktoré predchádzali vydaniu tohto exekučného titulu. Objektívna nemožnosť plnenia môže byť právna alebo faktická. Plnenie možno považovať za právne nedovolené vtedy, keď svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo keď zákon obchádza. Oprávnený vytkol súdu prvého stupňa neprímerané zvýhodňovanie povinného pred exekučným súdom. Uviedol, že exekučný súd svojim postupom znemožnil uplatniť právo oprávneného priznané exekučným titulom, ktorého účinky sa v zásade zhodujú s účinkami právoplatného rozsudku. Oprávnený zároveň poukázal na skutočnosť, že Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná, a.s., zriaďovateľ súdu, ktorý vydal exekučný titul, je členom záujmového združenia Rozhodcovská a mediačná, a.s. zapísaného v zozname stálych rozhodcovských súdov, ktorý vedie Ministerstvo spravodlivosti SR, a je držiteľom povolenia rozhodovať spotrebiteľské spory s číslom SRS 001, v súlade s § 73 ods. 5 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovie, alebo aby odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z.z. účinného od 1.7.2016 - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou - účastníkom (§ 37 ods. 1 EP), v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 44 ods. 2 EP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/, h/, g/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex officio na príp. vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP.

5. Ako prvé odvolací súd riešil, či súd v exekučnom konaní bol oprávnený zaoberať sa obsahovou stránkou rozhodcovského rozsudku.

6. Podľa § 243h ods. 1 veta prvá Exekučného poriadku ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017.

7. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

8. Podľa § 9a ods. 3 Exekučného poriadku na účely tohto zákona sa pojem žaloba podľa povahy veci vykladá ako návrh na vykonanie exekúcie, námietky proti exekúcii, návrh na zastavenie exekúcie a návrh na odklad exekúcie.

9. V zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

10. V zmysle § 44 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase vydania rozhodcovského rozsudku, tuzemský rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitných predpisov. Takýmto predpisom je Exekučný poriadok.

11. V zmysle § 35 ZORK doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu.

12. V zmysle § 45 ods. 1 písm. c) ZORK súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví, ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, alebo odporuje dobrým mravom. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia súd výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie zastaví aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa ods. 1 písm. b) alebo c). V zmysle ods. 3 tohto ustanovenia proti rozhodnutiu súdu podľa ods. 1 a 2 je prípustný opravný prostriedok.

13. Účinky právoplatného rozsudku v občianskom súdnom konaní nie sú upravené. Teória však rozoznáva dvojaké účinky právoplatnosti tzv. formálne a materiálne. Formálna právoplatnosť rozhodnutia vyjadruje, že rozhodnutie už nie je preskúmateľné riadnymi opravnými prostriedkami, teda že riadne opravné prostriedky už nemajú odkladný (suspenzívny účinok). Materiálna právoplatnosť rozhodnutia vyjadruje, že medzi účastníkmi, sa nastolil kvalitatívne nový právny vzťah v podobe judikovaného nároku, o ktorom nemožno znovu konať a ktorý je záväzný pre účastníkov a voči všetkým orgánom.

14. Kým formálna právoplatnosť je vždy bezvýnimočná, teda rozhodnutie buď je alebo nie je napadateľné riadnymi opravnými prostriedkami, materiálna právoplatnosť sa vyznačuje omnoho väčšou flexibilitou. V právnom poriadku tak existujú rozhodnutia, ktoré síce sú v zásade materiálne právoplatné, ale pre určité okruhy právnych vzťahov sa na ne hľadí akoby materiálne právoplatné neboli. Napríklad v § 7 Trestného poriadku, v § 21 ods. 2 Zákona o rodine alebo v § 193 CSP. Uvedené normy svedčia o tom, že materiálna právoplatnosť rozhodnutí nie je bezvýnimočná, ale z vážnych dôvodov existujú z nej výnimky. Určenie týchto dôvodov a rozsahu, v akom sa na účinky materiálnej právoplatnosti nemá prihliadať, patrí zákonu, teda zákonodarcovi a súdu nepatrí skúmať vhodnosť či nevhodnosť zákonodarcom zvoleného riešenia pokiaľ nie je v rozpore s Ústavou SR, ústavnými zákonmi alebo medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené v súlade so zákonom (čl. 125 ods. 1 písm. a/ a čl. 144 ods. 1 Ústavy SR).

15. Osobitnú výnimku účinkov materiálnej právoplatnosti možno vyvodit' teleologickou redukciou ust. § 226 až 230 CSP vo vzťahu k mimoriadnym opravným prostriedkom. Zákon totiž výslovne nerieši viazanosť súdu rozhodujúceho o mimoriadnom opravnom prostriedku proti právoplatnému rozhodnutiu týmto právoplatným rozhodnutím. Ak by sa však ust. § 226 až 230 CSP v týchto prípadoch aplikovalo doslovne, potom by bolo prakticky vylúčené akékoľvek preskúmanie právoplatných rozhodnutí mimoriadnymi opravnými prostriedkami. Takýto výklad by priamo znemožnil uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov a tým by vylúčil použitie ustanovení o dovolaní alebo o obnove konania v občianskom súdnom konaní. Takéto dôsledky by ale viedli k zjavnej absurdite.

16. Vzhľadom na už cit. ust. 35 ZORK sa vyššie uvedený výklad v plnom rozsahu vzťahuje aj na rozhodcovský rozsudok, ktorý nadobudol účinky právoplatného rozsudku súdu. I z účinkov materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku tak existujú výnimky, rovnako ako z účinkov materiálnej právoplatnosti súdnych rozhodnutí. Typickým prejavom takejto výnimky je ust. § 40 ZORK o žalobe na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Pokiaľ by totiž bolo ust. § 35 ZORK vykladané doslovne, potom by súd v konaní o tejto žalobe nemohol rozhodcovský rozsudok vôbec preskúmať, pretože by ním bol v zmysle § 35 ZORK v spojení s § 226 až 230 CSP viazaný. Takýto výklad by však bol zjavne proti zreteľne vyjadrenej vôli zákonodarcu, ktorý v § 40 ZORK zakotvil oprávnenie súdu takýto rozhodcovský rozsudok preskúmať v uvedenom rozsahu. Z uvedeného dôvodu je preto potrebné i ust. § 35 ZORK v spojení s § 226 až 230 CSP redukovať tak, že účinkami materiálnej právoplatnosti doručeného rozhodcovského rozsudku nie je viazaný súd, ktorý tento rozhodcovský rozsudok preskúmava na základe žaloby podľa § 40 ZORK.

17. Vo vyššie uvedenom zmysle treba vykladať aj ust. cit. § 45 ZORK. Toto ustanovenie v sebe zakotvuje osobitný prieskumný inštitút - prieskumnú právomoc exekučného súdu. V zmysle vyššie uvedených výkladov účinkov materiálnej právoplatnosti by však toto ustanovenie úplne stratilo svoj význam, ktorý mu dal zákonodarcu zreteľným vyjadrením v jeho texte a to umožniť exekučnému súdu odmietnuť exekučnú právnu ochranu nároku priznanému rozhodcovským rozsudkom, ktorý vykazuje niektorú z väd uvedených v § 45 ZORK. Účinky materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku v zmysle §

35 ZORK je tak potrebné na účely § 45 ZORK vylúčiť vo vzťahu k exekučnému titulu. Exekučný súd je teda pri postupe podľa § 45 ZORK oprávnený hľadiť na rozhodcovský rozsudok tak, ako by materiálne právoplatný nebol - nie je ním teda viazaný v zmysle § 226 až 230 CSP a môže ho preskúmať z hľadísk vyjadrených v § 45 ZORK, aj čo do jeho materiálnej správnosti. Môže teda skúmať, či sú tu dôvody na zastavenie uvedené v § 57 Exekučného poriadku, či sú tu nedostatky uvedené v § 40 písm. a) alebo b) ZORK, alebo či rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, alebo odporuje dobrým mravom. Ust. § 45 ZORK potom treba považovať za to zákonné zmocnenie, ktoré umožňuje exekučnému súdu jeho skúmanie.

18. Toto skúmanie je exekučný súd oprávnený vykonávať tak, ako keby tu žiadny rozhodcovský rozsudok nebol, teda tak, ako by to mohol urobiť súd, keby sám rozhodoval o týchto otázkach. Tomuto záveru napokon prisvedčuje i doslovné znenie ust. § 35 ZORK, ktoré účinky rozhodcovského rozsudku obmedzuje len na účastníkov. Už z tejto formulácie je zrejmé, že nebolo zámerom zákonodarcu bezvýhradne viazať všetky štátne orgány účinkami rozhodcovského rozsudku, čo je pochopiteľné i vzhľadom na to, že rozhodcovský súd je súkromnoprávny orgán a rozhodcovské konanie je súkromnoprávnym konaním. Je preto nezlučiteľné s povahou právneho štátu, aby boli súkromnoprávne orgány mocensky postavené plnohodnotne na roveň orgánov disponujúcich verejnou mocou (v tomto smere odvolací súd poukazuje na argumenty v návrhu na zjednotenie výkladu adresovanému občianskoprávnemu kolégium Najvyššieho súdu SR z januára 2009 č. 34842/2009-10).

19. V predmetnej veci bolo exekučné konanie v štádiu, v ktorom bol síce podaný návrh na vykonanie exekúcie, ale súdny exekútor ešte nebol súdom poverený jej vykonaním. Zákonodarca vo vyššie citovanom ust. § 44 ods. 2 veta tretia Exekučného poriadku zvýraznil zodpovednosť exekučného súdu za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, keď uviedol, že ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne.

20. Je pravdou, že podľa Zákona o rozhodcovskom konaní, ak bolo zistené, že povinný bol zaviazaný k plneniu, ktoré je právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom, tak exekučný súd konanie zastaví a podľa Exekučného poriadku, ak súd zistí rozpor exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne a až následne konanie zastaví. Zákonná úprava teda dáva exekučnému súdu právo preveriť a vecne posúdiť rozhodcovský rozsudok aj z hľadiska, či plnenie uložené vo výrokovej časti rozsudku je dovolené a či zároveň nie je v rozpore s dobrými mravmi. Uvedené posudzuje exekučný súd ako predbežnú otázku už predtým ako vydá poverenie súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie. Neexistuje žiadny rozumný argument proti súdnemu prieskumu rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ZORK už v štádiu rozhodovania o žiadosti o udelenie poverenia. Ak sú totiž v štádiu podania žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie splnené podmienky pre zastavenie exekúcie, tak potom by vyvstalo ako nelogické, aby exekučný súd napriek tomu vydal poverenie a až následne exekúciu zastavil. Rovnako nesprávnym by bol postup podľa ktorého by súd „vynechal“ rozhodnutie o žiadosti exekútora o udelenie poverenia a pristúpil priamo k zastaveniu exekučného konania podľa § 45 ZORK. Na druhej strane, aj po udelení poverenia exekútorovi na vykonanie exekúcie, aj napriek existencii dôvodov na zastavenie exekučného konania, resp. na zamietnutie žiadosti o jej udelenie, sa nezbavuje súd povinnosti zastaviť exekučné konanie aj v neskoršom štádiu konania. Súd totiž musí počas celej doby vykonávania exekúcie dbať na to, aby sa exekúcia vykonávala v súlade so zákonom.

21. Navyiac vyššie uvedený výklad príslušných ustanovení ZORK je i eurokonformný.

22. Podľa cit. čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok“.

23. Európska komisia vo svojich pripomienkach uviedla, že „pokiaľ ide o zásadu efektivity, t.j. o požiadavku, aby vnútroštátne procesné predpisy neznemožnili alebo nestiažili nadmerne výkon práv uznaných právom Únie, zdá sa, že pokiaľ sa ust. § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní uplatňuje aj na prípady, keď požadované plnenie je v rozpore s právom Únie, povinnosť vnútroštátneho súdu

zastaviť exekučné konanie bez návrhu (ex offa) predstavuje dostatočné zabezpečenie uplatnenia tejto zásady“ (bod 33 pripomienok EK vo veci C-76/10).

24. Súdny dvor v uznesení vo veci C-76/10 (bod 51) uviedol, že z uvedeného predovšetkým vyplýva, že „ak vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozhodnutia, musí podľa vnútroštátnych procesných pravidiel aj bez návrhu preskúmať rozpor rozhodcovskej doložky s vnútroštátnymi predpismi v oblasti verejného poriadku, musí takisto preskúmať aj bez návrhu nekalú povahu tejto doložky v súvislosti s článkom 6 uvedenej smernice hneď po tom, ako je súd oboznámený s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel (pozri v tomto zmysle rozsudky Pannon GSM, už citovaný, bod 32, ako aj Asturcom Telecomunicaciones, už citovaný, bod 53)“.

25. Súdny dvor už v rade prípadov (napríklad vo veci C-240/98 až C-244/98 Océano Group Editorial a Salvat Editores, vo veci C-168/05 Mostaza Cláreo, vec C-243/08 Pannon GSM a vec C-40/08 Asturcom Telekomunicaciones), uzavrel, že systém ochrany zavedený smernicou 93/13/EHS vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Vzhľadom na predmetné nerovné postavenie jednej zo zmluvných strán, čl. 6 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ako to vyplýva z judikatúry, ide o kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť. S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany, ktorú chce smernica č. 93/13/EHS dosiahnuť, Súdny dvor viackrát zdôraznil že tento nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom resp. dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym vonkajším zásahom. Vo svetle týchto zásad Súdny dvor stanovil, že vnútroštátny súd má posudzovať ex offa nekalú povahu zmluvnej podmienky. Smernica č. 93/13/EHS sa má teda vykladať v tom zmysle, že súd, ktorý rozhoduje o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku je povinný aj bez návrhu posúdiť neprimeranosť sankcie obsiahnutej v zmluve o úvere uzavretej medzi poskytovateľom úveru a spotrebiteľom. Ak súd rozhodne, že sankcia predstavuje nekalú zmluvnú podmienku, je jeho povinnosťou zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol touto podmienkou viazaný.

26. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, odvolací súd uzatvára, že exekučný súd je oprávnený i povinný, a to už v štádiu rozhodovania o žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ex offa - z úradnej povinnosti skúmať, či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje povinného na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom, aj príp. neplatnosť rozhodcovskej doložky, a ak túto otázku vyrieši kladne, je s použitím § 44 ods. 2 Exekučného poriadku povinný žiadosť zamietnuť.

27. Bolo preto dôvodným pristúpiť k preskúmaniu týchto otázok.

28. Z obsahu spisu bolo zistené, že medzi právnym predchodcom oprávneného Poštovou bankou a.s. Bratislava ako veriteľom a povinným ako dlžníkom bola dňa 20.6.2012 uzavretá zmluva o úvere, na základe ktorej veriteľ poskytol dlžníkovi úver vo výške 2.000,- Eur, ktorý sa povinný zaviazal platiť v dohodnutom čase v dohodnutých mesačných splátkach. Podľa obsahu zmluvy, sú jej neoddeliteľnou súčasťou Všeobecné obchodné podmienky. Podľa bodu 10.2.2 Všeobecných obchodných podmienok, sa zmluvné strany dohodli na rozhodcovskej doložke týkajúcej sa riešenia všetkých sporov, ktoré medzi nimi vzniknú tak, že pokiaľ bude v spore žalobcom banka, predloží spor na prerokovanie a rozhodnutie rozhodcovskému súdu podľa jeho štatútu a rokovacieho poriadku a pokiaľ bude v spore žalobcom klient (spotrebiteľ - povinný) je oprávnený predložiť tento spor na prerokovanie a rozhodnutie rozhodcovskému súdu alebo všeobecnému súdu. Podľa bodu 10.2.3, ak klient najneskôr pri uzavretí bankového obchodu a/alebo zmluvy nedoručí banke písomné oznámenie, že s rozhodcovskou doložkou nesúhlasí, má sa za to, že ju prijal.

29. Z formy a obsahu tejto zmluvy je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mal oprávnený už vopred pripravený a dopisoval do nej iba konkrétne údaje týkajúce sa povinného, pričom povinný obsah tejto zmluvy, najmä v časti podmienok, žiadnym spôsobom nemohol

ovplyvniť ani neovplyvniť. Úverové zmluvné podmienky, včítane rozhodcovskej doložky, teda nesporne neboli individuálne dojednané.

30. Slovenský právny poriadok upravoval postavenie a ochranu spotrebiteľa najskôr v zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý bol účinný v období od 31.12.1992 do 30.6.2007. Podľa § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy o úvere, má každý spotrebiteľ právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

31. Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. definoval spotrebiteľské zmluvy v ust. § 52 rozdielne v období od 1.4.2004 do 31.12.2007 a rozdielne v období od 1.1.2008. S účinnosťou od 1.1.2008 Občiansky zákonník v § 52 ods. 1 spotrebiteľskú zmluvu definuje ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľom podľa ods. 3 cit. ust. je pritom osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom podľa ods. 4 cit. ust. je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

32. Keďže právny predchodca oprávneného je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, oprávnený pri uzatvorení predmetnej zmluvy vystupoval v pozícii dodávateľa v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a je i veriteľom v zmysle § 3 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Vzhľadom na to, že povinný pri uzatváraní a plnení predmetnej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, je potrebné ho v zmysle § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka v uvedenom znení považovať za spotrebiteľa a zároveň je spotrebiteľom i v zmysle § 3 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z. Vzhľadom na to, že predmetnou zmluvou o úvere sa zaviazal poskytnúť oprávnený ako dodávateľ povinnému ako spotrebiteľovi dočasné peňažné prostriedky vo forme úveru a povinný ako spotrebiteľ sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom, zmluva uzavretá medzi účastníkmi spĺňa základné náležitosti spotrebiteľského úveru v zmysle § 2 písm. a) a b) zák. č. 258/2001 Z.z. Keďže zároveň nebolo preukázané, že by zmluva uzavretá medzi účastníkmi bola niektorou zo zmlúv vymenovaných v § 1 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z., nie je vylúčená spod jurisdikcie tohto zákona.

33. Z uvedeného potom vyplýva, že právny vzťah medzi účastníkmi založený predmetnou zmluvou o úvere, bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka), vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat lex generalis*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako i ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné posudzovať podľa citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení Zákona o spotrebiteľských úveroch.

34. V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.1.2008, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa („ďalej len neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia za individuálne dojednané zmluvné podmienky sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. V ods. 4 potom zákonodarcia demonštratívne vymenúva ustanovenia v spotrebiteľskej zmluve, ktoré sú neprijateľnými podmienkami. Výpočet táto novelizácia doplnila o písm. r) v zmysle ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Podľa ods.

5 tohto ustanovenia neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Podľa dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu cieľom úpravy je umožniť spotrebiteľovi rozhodnúť sa, kde uplatní svoje právo.

35. Z cit. ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že nie každá zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán zo spotrebiteľskej zmluvy je neprijateľná. Neprijateľnou sa stáva vtedy, ak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany.

36. Článok 1 písm. q) prílohy Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 účinnej od 21.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá predstavuje interpretačné pravidlo, za neprijateľnú zmluvnú podmienku odporúča aj „zmluvnú podmienku neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom, alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane“. Smernica ako právny akt orgánov Európskej únie na rozdiel od Nariadenia pritom nemá priamu právnu záväznosť, ale všeobecne sa vyžaduje, aby výklad vnútroštátneho práva bol eurokonformný, teda aby súd vykladal vnútroštátne normy vo svetle európskych smerníc, a to i v tom období, keď ich zásady neboli ešte do vnútroštátnych noriem inkorporované.

37. ESLP v rozsudku z 27.6.2000 vo veci navrhovateľa Océano Grupo Editorial SA nariadil, že národný súd je povinný počas použitia ustanovení národného práva, ktoré sú skoršieho alebo neskoršieho dátumu než uvedená smernica (93/13/EHS o neprimeraných nečestných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách) interpretovať ich pokiaľ je to možné vo svetle presného znenia a účelu smernice. Požiadavka o výklad v zhode so smernicou žiada národný súd zvlášť podporiť výklad, ktorý by na jeho vlastný návrh nepovolil jurisdikciu naň delegovanú na základe neprimeranej, nečestnej podmienky.

38. Kým smernica vychádza zo vzorového okruhu nekalých klauzúl, slovenský zákonodarca upravil režim súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách na základe indikatívneho výpočtu neprijateľných podmienok (viď. slovo „najmä“ v § 53 ods. 4 OZ). To znamená, že súdu nič nebráni judikovať neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve podľa tzv. generálnej klauzuly v § 53 ods. 1 OZ, a teda nad rámec zoznamu podmienok uvedených v prílohe smernice alebo okruhu uvedeného v Občianskom zákonníku. Nemožno napríklad vylúčiť, že súd so zreteľom na ostatné zmluvné podmienky (čl. 4 ods. 1 smernice) posúdi rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú bez ohľadu na jej znenie, teda že neobstojí žiadna rozhodcovská doložka a priestor pre rozhodcovské konanie bude len pri preukázateľnom individuálnom vyjednaní rozhodcovskej zmluvy zo strany spotrebiteľa.

39. Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu zmluvných strán rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorú zmluvné strany takúto právomoc delegovali. Ako veľakrát i v tomto prípade je rozhodcovská zmluva vyjadrená iba v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splyva s ostatnými zmluvnými podmienkami v zmluve. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je ale význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v prípade sporu súkromná osoba rozhodne o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach zmluvných strán, s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardného textu tzv. formulárovej zmluvy, teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, bez vysvetlenia spotrebiteľovi podstatných rozdielov medzi konaním pred štátnym súdom a rozhodcovským súdom je dôvodné predpokladať, že spotrebiteľ ako slabšia strana sporu si svoj osud v tak závažnej veci akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces neuvedomuje. Predmetná rozhodcovská doložka, ktorá má založiť legitimitu pre exekučný titul znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ podal žalobu povinne na rozhodcovskom súde. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami vo formulárovej zmluve ani nemal na výber. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým jej ustanoveniam, teda aj rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolá dodávateľ.

40. Cit. ust. § 53 ods. 4 písm. r) OZ je potrebné vykladať tak, že rozhodcovskú doložku nie je možné akceptovať, ak by vyžadovala od spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Ustanovenie § 53

ods. 4 písm. r/ OZ nie je o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, ale predovšetkým o dôsledkoch, ktoré zakladá, a teda, či doložka nenúti spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. O doložku, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní ide teda aj vtedy, ak sice spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ ide o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú doložku, možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia, a to na fakticky nimi vybraný rozhodcovský súd.

41. Odvolací súd nespochybňuje právne stanovisko, že zákon nevylučuje, aby aj v spotrebiteľskej zmluve bola platne so spotrebiteľom dojednaná rozhodcovská doložka. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom vopred individuálne dojednaná a spotrebiteľ nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy vo všeobecných podmienkach ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Rozhodcovská doložka nebola, napriek jej formulácii, ani pre spotrebiteľa skutočne alternatívnou. Po podaní návrhu veriteľom pre neho povinne na rozhodcovský súd, už povinný nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania resp. brániť sa pred všeobecným súdom, čím došlo k porušeniu Ústavou SR garantovaného práva každého na spravodlivý súdny proces pred nezávislým a nestranným súdom. Zmluvná možnosť povinného najneskôr pri uzavretí bankového obchodu alebo zmluvy doručiť banke písomné oznámenie, že s rozhodcovskou doložkou nesúhlasí (inak sa má za to, že ju prijal), sama osebe nijako neznamená individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky.

42. V danom prípade nemožno uvažovať ani nad tým, že by išlo o postup dojednania rozhodcovskej doložky v súlade s ustanovením § 93b zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ktorý ukladal bankám povinnosť ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona. Zo spôsobu uzatvorenia rozhodcovskej doložky, ktorá je súčasťou formulárovej zmluvy, nie je možné odvodiť, že bankou (právnym predchodcom oprávneného) bol návrh na uzavretie rozhodcovskej doložky ponúknutý dlžníkovi (povinný), ktorý by sa s ním mohol riadne oboznámiť a zvážiť uzatvorenie rozhodcovskej doložky. Rozhodcovská doložka bola vopred súčasťou formulárovej zmluvy a dlžník nemal možnosť uzatvorenie rozhodcovskej doložky ovplyvniť. Len v prípade, ak by rozhodcovská doložka bola dohodnutá individuálne, bolo by zrejmé, že spotrebiteľ bol riadne oboznámený s rozhodcovskou doložkou a pristúpil na ňu.

43. V obdobnej veci ÚS SR v rozhodnutí IV.ÚS 55/2011 z 24.2.2011 zaujal stanovisko, že pokiaľ súd vyslovil názor, že rozhodcovská doložka, ktorá znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde, je neprijateľná a prieči sa dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom, resp. že rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ust. § 52 a nasl. OZ za použitia ich výkladu v súlade so Smernicou Rady 93/13/EHS, tieto závery súdov nemožno považovať za svojvoľný výklad a aplikáciu príslušného ustanovenia ESP a k porušeniu základných práv sťažovateľa nedošlo.

44. Vo svetle vyššie uvedenej argumentácie, odvolací súd stotožniac sa so záverom prvoinštančného súdu je toho názoru, že zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dojednaná, v podobe rozhodcovskej doložky podľa ktorej prípadné budúce spory prejedná buď štátny alebo rozhodcovský súd, pričom na výber má len spotrebiteľ ak je žalobcom, čím v prípade podania žaloby dodávateľom núti spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred rozhodcom/súdom vybraným dodávateľom a zbavuje ho možnosti riešiť spor pred štátnym súdom, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou, na ktorú musí súd v ktoromkoľvek štádiu konania, z úradnej povinnosti (ex officio) prihliadať, pričom musí zabezpečiť, aby spotrebiteľ takouto neprijateľnou podmienkou nebol viazaný.

45. Neprijateľnosť predmetnej zmluvnej podmienky odvolací súd vyslovil s použitím cit. § 53 ods. 1 v spojení s § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka za použitia ich eurokonformného výkladu, s poukazom na vyššie uvedenú smernicu, závery Súdneho dvora EÚ i Ústavného súdu SR.

46. Keďže predmetná rozhodcovská doložka, s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2007, resp. v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.1.2008, je neplatná a keďže potom medzi zmluvnými stranami nebola platne uzavretá rozhodcovská zmluva v zmysle § 3 a nasledujúcich zák. č. 244/2002 Z.z., nebola ani založená právomoc rozhodcovského súdu v danej veci konať a rozhodnúť. Rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý bol predložený ako exekučný titul je preto právne neúčinný nulitný, neschopný vyvolať právne následky a materiálne nevykonateľný. Exekučný titul je teda v rozpore so zákonom, v dôsledku čoho boli splnené podmienky § 44 ods. 2 Exekučného poriadku pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v celosti.

47. Obdobne NS SR v rozsudku sp. zn. 3Cdo 146/2011 uzavrel, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie za exekučný titul označil rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom, na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný.

48. Odvolací súd upriamuje pozornosť aj na uznesenie NS SR sp. zn. 6 Cdo 1/2012 zo dňa 21. marca 2012, podľa ktorého oprávneniu súdov v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou rozhodcovskej zmluvy, resp. s jej neplatnosťou, nebránia ustanovenia zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, napr. § 21 ods. 2 alebo § 40 ods. 1 písm. c) tohto predpisu. Tieto ustanovenia sa týkajú všeobecne účastníkov rozhodcovského konania, ktorými môžu byť aj iné subjekty než spotrebiteľ, pričom sa v nich premieta klasická rímska právna zásada (princíp) "vigilantibus iura scripta sunt" ("práva patria bdelym" alebo "nech si každý stráži svoje práva" alebo "zákony sú písané pre bdelych"). Kým nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v prípade iných účastníkov rozhodcovského konania znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v konkrétnej veci (pretože inak by tieto ustanovenia strácali svoj zmysel - boli by nadbytočné), v spotrebiteľských veciach tomu tak nie je. Princíp "vigilantibus iura scripta sunt" v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd napĺňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa.

49. Vzhľadom na zásadu hospodárnosti civilného súdneho sporu bolo potom už nadbytočným zaoberať sa ďalším obsahom zmluvy o úvere a prípadnou neprijateľnosťou ďalších zmluvných podmienok.

50. S poukazom na vyššie uvedené zdôvodnenie, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým žiadosť o udelenie poverenia zamietol, ako vo výroku vecne správne, s použitím ust. § 387 ods. 2 CSP potvrdil.

51. O náhrade trov tohto odvolacieho konania bude rozhodnuté ex officio v súdnom rozhodnutí, ktorým sa toto konanie bude končiť (§ 262 v spojení s § 396 ods. 1 CSP, v exekučnom konaní použitých s odkazom na § 9a ods. 1 Exekučného poriadku).

52. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).